

D. Ü. ZİRAAT FAKÜLTESİ BİTKİ KORUMA BÖLÜMÜ

Tarihçesi

D. Ü. Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü 1995 yılında açılmıştır. 2002-2003 eğitim-öğretim döneminde öğrenci almaya başlanmıştır. Bölümden şimdiye kadar toplam 91 öğrenci mezun olmuştur. Bölümde yüksek lisans eğitimine 1999-2000 eğitim-öğretim döneminde başlanmıştır. Şimdiye kadar 15 öğrenci yüksek lisansını tamamlamış ve halen 7 öğrenci eğitimine devam etmektedir. Doktora programı 2008-2009 eğitim-öğretim döneminde açılmış şu anda bir öğrenci doktora programına devam etmektedir. Ayrıca Fitopatoloji ve Entomoloji Anabilim Dalları 2008-2009 eğitim-öğretim döneminde kurulmuştur.

Çalışma Konusu ve Alanları

Ziraat Fakültelerinde Bitki koruma konusunda eğitim-öğretim yapmakta, yani bitki hastalık ve zararlıları ile ilgili konularda temel ve uygulamalı araştırmaları yürütmekte, kamu ve tüzel kuruluşlar ile özel şahıslara danışmanlık hizmetlerini vermektir.

Bölümde Entomoloji ve Fitopatoloji olmak üzere iki anabilim dalı bulunmaktadır. Bu ana bilim dalları altında birçok bilim dalları yer almaktadır.

Entomoloji

Ekonomik Entomoloji

Akaroloji

Nematoloji

Biyolojik Mücadele

Toksikoloji

Fitopatoloji

Mikoloji

Bakteriyoloji

Viroloji

Herboloji

Toksikoloji

Biyolojik Mücadele

Akademik Personel Durumu

Bölümde 1 Prof. 2 Doçent ve 4 Yardımcı Doçent olmak üzere toplam 7 akademik personel bulunmaktadır. Ana Bilim Dallarına Göre Akademik Personel Durumu aşağıda verilmiştir.

Öğretim Elemanları	Entomoloji	Fitopatoloji	Toplam
Prof. Dr.	-	1	1
Doç. Dr.	2		2
Yrd. Doç. Dr.	3	1	4
Araş. Gör	-	-	-
Toplam	5	2	7

Araştırma Faaliyetleri ve Alt Yapı Olanakları

Bitki Koruma Bölümünde; Güneydoğu Bölgesi'nde özellikle Diyarbakır ilinde kültür bitkilerinde görülen hastalık, zararlı ve yabancı otların surveyi, bu etmenlerin biyolojileri, kültür bitkilerinde oluşturdukları zararlar ve mücadele yöntemleri konusunda araştırmalar yapılmaktadır. Bölümde bitki koruma ile ilgili temel konularda araştırmalar yapıldığı gibi uygulamaya dönük bölge üreticilerinin problemlerinin çözümüne yönelik araştırmalar da yapılmaktadır.

Bölgemizde bitki koruma acısında halen doğal denge bozulmamıştır. Bu dengenin korunması ve uzun yıllar sürdürülebilmesi için daha çok entegre mücadele ve biyolojik mücadele ile ilgili konular üzerinde çalışılmaktadır.

Bölümümüz Öğretim Üyeleri Tarafından Yapılan Yayınlar

Akademik Personel	SCI Dergi	Uluslar Arası Hakemli Dergi	Uluslar Arası Toplantılar	Ulusal Hakemli Dergi	Ulusal Bilimsel Toplantılar	Diğerleri	Toplam
Prof. Dr. Abuzer SAĞIR	4	5	2	17	26	10	64
Doç. Dr. Erol BAYHAN	7	2	2	9	6	2	28
Doç. Dr. Dr. Selime ÖLMEZ BAYHAN	7	2		8	9		26
Yrd. Doç. Dr. İsmail ÇİMEN	3	3	2	2	12	7	29
Yrd. Doç. Dr. Halil BOLU	8	11	3	13	9	4	44
Yrd. Doç. Dr. Ahmet BAYRAM	11		6	5	4		26
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Nur TAN		1		3			4
Yrd. Doç. Dr. İnanç ÖZGEN	5	7	5	18	14		49
TOPLAM	45	31	20	75	80	23	273

Projeler

Bölümümüzde farklı kültür bitkilerinde değişik projeler yürütülmüştür. Şimdiye kadar yürütülen projeler çizelge halinde aşağıda verilmiştir. Sonuçlanan proje sayısı 8, devam eden proje sayısı 3'tür.

Akademik Personel	DPT	TÜBİTAK	GAP İdaresi	DÜBAP	Tarım Bakanlığı	Diğerleri	Toplam
Prof. Dr. Abuzer SAĞIR	2	4		6	12		24
Doç. Erol BAYHAN	2	1		5			7
Doç. Dr. Selime ÖLMEZ BAYHAN	1	3		6			11
Yrd. Doç. Dr. İsmail ÇİMEN		1		2	4		7
Yrd. Doç. Dr. Halil BOLU		1		1	3		5
Yrd. Doç. Dr. Ahmet BAYRAM		1		5		1	7
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Nur TAN							
TOPLAM	5	11		25	19	1	61

Sonuçlanan Projeler

S. NO	Proje Adı	Destekleyen Kuruluş ve	Destek Miktarı (TL)	Balama ve Bitiş Tarihleri	Yürütücü
1	Güneydoğu Anadolu Bölgesinde <i>Aphidoidea</i> Türleri, Konukçuları ve Doğal Düşmanları üzerinde Araştırma	DPT 2003K120340	45.000	2006-2008	Doç.Dr. Selime ÖLMEZ BAYHAN
2	Diyarbakır Koşullarında Farklı Sulama Yöntemlerinin Biber Kökboğazı Yanıklığı Hastalığı (<i>Phytophthora capsici</i> Leon.)'na Etkisinin Belirlenmesi	TÜBİTAK TARP-2557	5.000	2000-2002	Prof. Dr. Abuzer SAĞIR
3	Gelişme Engelleyici Paclobutrazol'un Pamukta Erkenciliğe Etkisi ile Solgunluk (<i>Verticillium dahliae</i> Kleb) Hastalığı Arasındaki İlişkinin Araştırılması	TÜBİTAK TARP-2262	3.500	1998-2001	Yrd. Doç. Dr. İsmail ÇİMEN
4	Diyarbakır, Elazığ, Mardin Bademlerinde Zararlı ve Yararlı Böcek Türlerinin Belirlenmesi ve Önemli Türlerin Populasyon Değişimleri Üzerinde Araştırmalar	TÜBİTAK TOGTAG- 2886	11.000	2000-2005	Yrd. Doç. Dr. Halil BOLU
5	Mardin İli Kiraz Bahçelerinde Zararlı Kiraz Sineği (<i>Rhagoletis cerasi</i> L.) (Diptera: Tephritidae) 'ne Karşı Bütünleşik Mücadele Yöntemlerinin Kullanılması	DÜBAP 02-ZF-60	10.000	2003-2005	Yrd. Doç. Dr. Halil BOLU
6	Ekim Zamanı ve Sulamanın Susamda Verim ve Solgunluk Hastalığı Üzerine Etkisi	DÜBAP 06-ZF-04	10.000	2000-2008	Prof. Dr. Abuzer SAĞIR
7	Diyarbakır, Mardin ve Elazığ İlleri Badem Alanlarında Görülen Fungal Hastalık Etmenlerinin Saptanması.	DÜBAP 02-ZF-67	10.000	2003-2004	Yrd. Doç. Dr. İsmail ÇİMEN
8	Diyarbakır'da Marul ve Domates Yetiştiriciliğinde Toprak Solarizasyonu ile Mikorizanın Kullanım Olanaklarının Araştırılması	DÜBAP 07-ZF-01	10.000	2008-2009	Yrd. Doç. Dr. İsmail ÇİMEN

Devam Eden Projeler

S. NO	Proje Adı	Destekleyen Kuruluş	Destek Miktarı (TL)	Balama ve Bitiş Tarihleri	Yürütücü
1	Farklı Azot Dozlarının Susamda Verim ve Kökboğazı Çürüklüğü Hastalığı (<i>Macrophmina phaseolina</i>)'na Etkisinin Belirlenmesi	DÜBAP 09-ZF-69	10.00	2010-2011	Prof. Dr. Abuzer SAĞIR
2	Batman İli tarım ve tarım dışı Alanlara Bulunan Agromyzidae (Diptera) Türleri, yayılışları, Konukçuları, Zarar şekilleri ve Parazitotitlerinin Saptanması	DÜBAP 08-ZF-56	10.000	2010-2011	Doç. Dr. Selime ÖLMEZ BAYHAN
3	Karpuzda <i>Henosepilacha elaterii</i> Rossi. (Coleoptera: Coccinellidae)'nin Bazı	DÜBAP 08-ZF-57	27.000	2010-2011	Doç. Dr. Erol BAYHAN

Biyolojik Parametreleri Üzerinde Araştırmalar				
---	--	--	--	--

Yüksek Lisans Tezleri ve Danışmanları

Prof. Dr. Abuzer SAĞIR

1. Araş. Gör. Mehmet YILDIRIM, 1997. Pamuk (*Gossypium hirsutum* L.)'ta Kullanılan Farklı Azot Form ve Dozlarının Solgunluk Hastalığı (*Verticillium dahliae* Kleb.) Üzerine Etkileri. D. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarla Bitkileri ABD, Diyarbakır.
2. Zir. Müh. Çetin KARADEMİR, 1997. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday (*Triticum durum*) Islahında Varyasyon Sınırlarının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma. D. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarla Bitkileri ABD, Diyarbakır.
3. Zir. Müh. M. Hadi AYDIN, 1998. Güneydoğu Anadolu Kökenli Mercimek Hatlarının Kök boğazı Çürüklüğü Hastalığı (*Phoma medicaginis* var. *pinodemlla*)'na Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi. D. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarla Bitkileri ABD, Diyarbakır..
4. Zir. Müh. İrfan ERDEMCİ, 2000. Farklı Ekim Zamanları ile Pamuk Solgunluk Hastalığı (*Verticillium dahliae* Kleb.) Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. D. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarla Bitkileri ABD, Diyarbakır.
5. Zir. Müh. Abbas ATEŞ, 2001. Ardahan İli Sulakyurt Köyünde Korunan ve Otlatılan Meralardaki Bitki Örtüsü ve Verim Güçlerinin Saptanması. D. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarla Bitkileri ABD, Diyarbakır.
6. Zir. Müh. Mahmut ZİREK, 2002. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Orijinli Bazı Mercimek Hatlarının Mardin Koşullarında Verimlerinin ve Kök ve Kokboğası Çürüklüğü Hastalığına Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi. D. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarla Bitkileri ABD, Diyarbakır.
7. Zir. Müh. Nafiz SÖNMEZ, 2002. Bazı Makarnalık Buğday Çeşitlerinin Verim ve Verim Unsuları ile Karabenek ve Pas Hastalığına Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi D. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarla Bitkileri ABD, Diyarbakır.
8. Zir. Müh. Pınar SAĞIR, 2007. Ekim Zamanı ve Sulamanın Susam Verimi Ve Kökboğazı Çürüklüğü Hastalığı (*Macrophomina Phaseolina* (Tassi) Goid.)'na Etkisinin Belirlenmesi. D. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Bitki Koruma ABD, Diyarbakır.

Yrd. Doç. Dr. İsmail ÇİMEN

1. Zir. Müh. Berat BAYLAN, 1998. Diyarbakır Koşullarında Nohut Ekim Zamanı ile Antraknoz Hastalığı (*Ascochyta rabiei* (Pass.) Labr.) Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. D. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarla Bitkileri ABD, Diyarbakır.
2. Zir. Müh. Ayşe Sema TEKİN, 2000. Diyarbakır Koşullarında Toprak Solarizasyonunun Yeşil Soğan ve Ispanak Verimi ile Semizotu (*Portulaca oleracea* L.)'na Etkisi D. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarla Bitkileri ABD, Diyarbakır.

3. Zir. Müh. Şahize BOLU, 2002.Bitki Gelişme Engelleyicisi Paclobutrazol'un Bazı Bitki Hastalık Etmenlerine Etkisinin Belirlenmesi. D. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarla Bitkileri ABD, Diyarbakır.

4. Zir. Müh. Muharrem ÇINAR, 2002.Mardin ve Elazığ İlleri Kiraz Bahçelerinde Böcek ve Akar Faunasının Tespiti Üzerine Çalışmalar. Dicle Üniversitesi, 2002.

5. Zir. Müh. Bülent Baransel ERTUĞRUL, 2004. Diyarbakır, Mardin ve Elazığ İlleri Badem Alanlarında Görülen Fungal Hastalık Etmenlerinin Saptanması D. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarla Bitkileri ABD, Diyarbakır. D. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarla Bitkileri ABD, Diyarbakır.

6.Zir.Müh. Berna TURGAY, 2009.Diyarbakır Koşullarında Toprak Solarizasyonu ile Mikoriza Uygulamasının Marul Gelişmesine ve Verimine Etkisi. D. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Bitki Koruma ABD, Diyarbakır.

Yrd. Doç. Dr. Halil BOLU

1. Zir. Müh. Muharrem ÇINAR, 2002.Mardin ve Elazığ İlleri Kiraz Bahçelerinde Böcek ve Akar Faunasının Tespiti Üzerine Çalışmalar. Dicle Üniversitesi, 2002.

Bölümün Alt Yapı Olanakları

Entomoloji Laboratuvarı

Entomoloji laboratuvarında hububat, sebze, meyve ve bağ zararlılar ve doğal düşmanları konusunda çalışmalar yapılmaktadır.

Ayrıca 1 Adet klimatize edilmiş iklim odası, 3 Adet sterobinoküler mikroskop, 1 adet video çekim özelliğine sahip sterobinoküler mikroskop ve 500 tür teşhisi yapılmış bir adet böcek koleksiyonu bulunmaktadır.

Fitopatoloji Laboratuvarı

Fitopatoloji laboratuvarında, hububat, baklagil meyve, sebze, pamuk, mercimek ve nohut hastalıkları konusunda çalışmalar yapılmaktadır. Laboratuvarında fungal ve bakteriyel hastalıklar konusunda ancak klasik çalışmalar yapılabilmektedir. Söz konusu laboratuvarında aşağıdaki cihaz ve malzemeler bulunmaktadır.

- 2 adet inkübatör
- 2 adet otoklav
- 2 adet mikroskop
- 1 adet sterobinoküler mikroskop
- 1 adet benmari
- 1 adet Pastör fırını
- 1 adet Ekim Kabini
- 1 adet magnetik çalkalayıcı
- 1 adet sıcaklık ve nem ölçer

1 adet buz dolabı
Çeşitli cam malzemeler
Değişik besi yerleri ve kimyasal maddeler